

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК 18

«ЖУРНАЛІСТИКОЗНАВСТВО: ТЕОРІЯ МЕДІАТЕКСТУ»

Ступінь вищої освіти	Бакалавр
Освітньо-професійна програма	«Журналістика»
Факультет	Журналістики
Кафедра	Теорії і методики журналістської творчості
Семестр	4,5
Кількість кредитів	3
Мова викладання	українська
Викладач	Миронюк В.М.
Контактна інформація	Miron7677@gmail.com

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ДИСЦИПЛІНУ

Анотація	Навчальна дисципліна «Теорія медіатексту» забезпечує фахову підготовку фахівцям першого (бакалаврського) рівня вищої освіти в галузі журналістики та соціальних комунікацій; формує основні поняття теорії твору; за допомогою обґрунтованих підходів до вивчення твору в журналістській практиці, власних матеріалів навчає класифікувати і характеризувати твір.
Мета та цілі	<p>Мета: забезпечити фахову підготовку фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти в галузі журналістики та соціальних комунікацій з теорії написання журналістського твору надати їм необхідні теоретичні знання про текст і твір, допомогти закріпити набуті знання з фахових дисциплін на практиці, сформуванню загального журналістського світогляду.</p> <p>Завдання курсу: формувати вміння створювати грамотний медійний продукт; забезпечення осмисленого розуміння фахівцями першого (бакалаврського) рівня вищої освіти в галузі журналістики та соціальних комунікацій основ курсу; переведення теоретичних знань на рівень конкретних потреб, на рівень постановки й реалізації професійних завдань.</p>
Результати навчання	<p>Знати:</p> <ul style="list-style-type: none">- основні віхи історії розвитку теорії тексту і твору;- становлення наукових основ вивчення твору;- співвідношення понять «твір», «текст» і «дискурс» та різницю між ними.

	<p>ними;</p> <ul style="list-style-type: none"> - аспекти співвідношення «заголовок – текст» (заголовок і зміст тексту, заголовок й архітектоніка тексту, заголовок і мовна структура тексту); - суть і механізми породження тексту і твору та особливості його функціонування у ЗМК. <p style="text-align: center;">Вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> - писати власні тексти і твори й аналізувати їх за смисловими та структурними критеріями; - володіти технікою аналізу тексту і твору з погляду автора, редактора, реципієнта; - характеризувати сутність поняття «теорія твору»; - свідомо вимальовувати композицію твору; - використовувати у своїй професійній діяльності принципи та методи застосування елементів тексту.
<p>Soft skills: компетентності, що відповідають заявленим цілям програми</p>	<p>Під час вивчення дисципліни студент отримує можливість формувати та розвивати soft skills: Тайм-менеджмент, здатність пристосовуватися, здатність до колаборацій, креативність, переконливість, соціально-психологічні аспекти професійної компетентності: навички комунікації, лідерство, здатність брати на себе відповідальність і працювати в критичних умовах, вміння вирішувати конфліктні ситуації, працювати в команді, управляти своїм часом, розуміти важливість дедлайнів, здатність логічно і системно мислити, креативність та інше. Вміння виявляти та вирішувати проблеми. Здатність реалізувати свої права та обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p>
<p>Пререквізити</p>	<p>Базові знання з дисциплін: «Українська мова за проф. спілкуванням», «Теорія і методика журналістської творчості», «Теорія журналістики», «Медіакритика».</p>

СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ

Тема	План, короткі тези	Завдання
<p>1. Поняття про твір і текст.</p>	<p>Предмет, завдання курсу. Твір як феномен соціальної свідомості. Соціальні стереотипи щодо змісту і форми твору. Твір як продукт мовної діяльності людини. Поняття мовної особистості. Мовні особистості автора, персонажа, читача. Художньо-мовна свідомість. Взаємодія у творі мовної особистості, художнього образу та образу автора. Співвідношення понять «твір» і «текст».</p>	<p>Практичні завдання</p>
<p>2. Природа</p>	<p>Поняття журналістського тексту. Параметри, специфіка і</p>	<p>Практичні</p>

журналістського тексту.	функції журналістського тексту. Категорії оцінки і аргументів у газетних текстах. Особливості та види оцінки у публіцистичному тексті. Аргументація та її різновиди.	завдання
3. Властивості та характеристик тексту і твору	Пов'язаність тексту із соціальною практикою. Образність тексту і твору. Текст як носій авторської інтенції та джерело читацького пізнання. Текст і твір як засоби впливу. Інформативність тексту і твору. Характеристики тексту: дискретність, цілісність, зв'язність, членованість.	Практичні завдання
4. Механізми творення тексту і твору.	Мовна діяльність автора. Психологія образного відображення дійсності. Поняття про образ. Художній образ і мовна особистість. Навколишній світ як система образів. Образна тканина твору. Образність і експресивність. Експресивність і емоційність. Емоційність і емоціогенність. Етапи процесу текстотворення.	Практичні завдання
5. Структури твору: фактологічна, тематична, архітектонічна, логіко-поняттєва, емоційно-експресивна, інформаційна, комунікативна.	Види структур тексту. Фактологічна структура. Співвідношення твору і факту. Тематична структура (перцептивна та композиційна). Архітектонічна структура. Логіко-поняттєва структура (авторська та перцептивна). Емоційно-експресивна структура тексту. Дозування емоціогенної інформації. Інформаційна структура (авторська та перцептивна). Комунікативна структура. Поділ творів за їхньою комунікативною структурою. Суперечність між твором та інформаційною ситуацією.	Практичні завдання
6. Будова тексту.	Композиція тексту. Архітектоніка тексту. Абзацподіл тексту. Рубрикація в тексті. Заголовковий комплекс у тексті. Семантичні співвідношення "заголовок - зачин".	Практичні завдання
7. Композиційні зв'язки заголовка з текстом.	Заголовок і зміст тексту. Види заголовків. Заголовки одного напрямку. Комплексні заголовки. Повноформативні та неповноформативні (пунктирні) заголовки. Заголовок і членування тексту на частини. Заголовок, що поєднує кілька текстів.	Практичні завдання
8. Механізми сприймання твору і тексту.	Мовна діяльність читача. Професіональне й аматорське читання твору. Сприймання й розуміння. 8. Сприймання як декодування задуму автора. Проникнення в зміст художнього образу на основі спільних для автора і читача соціокультурних моделей. Психологічні умови якісного сприймання: 1) утримання в пам'яті всіх елементів твору; 2) можливість схематизації змісту; 3) аналіз найістотніших моментів змісту; 4) активне	Практичні завдання

ставлення читача до змісту. Виявлення категорії естетичності у різних сферах – художній, публіцистичній, науковій. Комунікативне призначення творів у різних сферах, залежність форми і змісту твору від комунікативної специфіки сфери. Вибір типу твору залежно від комунікативних параметрів сфери функціонування твору.

ЛІТЕРАТУРА ТА НАВЧАЛЬНІ МАТЕРІАЛИ

Базова

1. Гальперин И. Р. Текст как объект лингвистического исследования. – М 2015.
2. Григораш Д. С. Теорія і практика редагування газети. – Львів, 2017.
3. Дридзе Т. М. Текстовая деятельность в структуре социально коммуникации. – М., 2008.
4. Мильчин А.Є. Методика редактирования текста. – М., 2017.
5. Накорякова К. М. Редактирование материалов массовой информации. – М 2009.
6. Гальперин И.Р. О понятии “текст” // ВЯ. - 2014. - № 6. - С. 71.
7. Іванченко Р.Г. Адекватність розуміння і ясність тексту. - К., 2013.
8. Іванченко Р.Г. Літературне редагування. – К., 2012. – 430 с.
9. Крайнікова Т.С. Коректура. - К.: Наша наука і культура, 2015. - 248 с.
10. Різун В.В. Літературне редагування. - К., 1996.
11. Серажим К.С. Комунікаційні аспекти організації тексту // Лінгвістичні дослідження: Збірник наукових праць / За заг. ред. проф. Л.А. Лисиченко. –Випуск 6. Харків: ХДПУ, 2020, – С. 240-256.
12. Серажим К.С. Текстологія: елементи тексту й апарат видання / За ред. В.Е Різуна. - К.: РВЦ “Київський університет”, 1998. -72 с.
13. Серажим К.С. Дискурс як соціолінгвальне явище: методологія архітектоніка, варіативність. - К., 2012.
14. Текстознавство : Підручник / К.С.Серажим. – К. : Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2014. – 527 с.
15. Тимошик М.С. Видавнича справа та редагування: Навчальний посібник. К.: Наша культура і наука - Концерн “Видавничий дім Ін Юре”, 2004. - 224 с.
16. Тимошик М. Книга для автора, редактора, видавця: Практичний посібник. К.: Наша культура і наука, 2015. - 560 с.

Додаткова

1. Арутюнова Н.Д. Прагматика // Швейцер А.Д. Социолингвистика // ЛЗС / Гл.ред. В.Н. Ярцева. - М.: Сов. энциклопедия, 1990. - С. 389-390.
2. Богин Г.И. Типология понимания текста. - Калинин, 1986.
3. Дридзе Т.М. Текстовая деятельность в структуре социальной

комунікації. М., 1984.

4. Іванченко Р.Г. Робота редактора над точністю слова і стилістичністю викладу. – К., 1962.
5. Каплан Л.И. Психологический анализ понимания научного текста: Автореф....канд. филол. наук. - М., 1953.
6. Коваль А.П. Композиція та архітектоніка публіцистичного тексту // Особливості мови і стилю ЗМІ. -К., 2019.
7. Куралев В.В. Модель гіпертекста в середі ЛОГО для класу УКНЦ // Информатика и образование. - 2017. - № 4. - С. 59-68.
8. Мамалыга А.И. Структура газетного тексту. – К., 2018.
9. Потятинник Б., Лозинський М. Патогенний текст. - Львів: Місіонер, 1996.
10. Почепцов Г.Г. Теорія комунікації. - М.: Релф-бук; К.: Ваклер, 2011. - С. 377.
11. Прилюк Д .М. Теорія і практика журналістської текстності : Проблеми майстерності. – К., 1983. – С. 167.
12. Редактирование отдельных видов литературы: Учебник. - М.: Высшая школа, 1973. - С. 178-263.
13. Серажим К.С. Базові категорії дискурсу в комунікативній ситуації // Південний архів. Філологічні науки: Зб. наук. праць. - Херсон: Айлант, 2001. Вил. IX. - С. 104-109.
14. Серажим К.С. Еволюція поглядів на дискурс // Актуальні проблеми журналістики: Зб. наук. праць. – Ужгород. 2018.

15. Інформаційні ресурси

1. Електронна бібліотека Інституту журналістики ([www. jorn.univ.kiev.ua](http://www.jorn.univ.kiev.ua))
2. www.linguist.kiev.ua

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Загальна політика	Здобувач освіти зобов'язаний відвідувати всі заняття згідно розкладу, не спізнюватися. Дотримуватися етики поведінки. Працювати з навчальною літературою, з літературою на електронних носіях і в Інтернеті. При пропуску лекційних занять проводиться усна співбесіда за темою. Відпрацьовувати практичні заняття. Виконати індивідуальне завдання.
Політика щодо дедлайнів та перескладання	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку.
Політика щодо академічної доброчесності	Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування.

ОЦІНЮВАННЯ

Нарахування балів

Види оцінювання	Бали
Змістовий модуль 1 (теми 1-4)	32
Змістовий модуль 2 (теми 5-8)	28
Підсумковий контроль (теми 1-8)– залік	40

Розподіл балів для оцінювання успішності студентів		
Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	задовільно
60-63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни